

Num Ningnan A Kunghpan Ai Lam

Dai ni chyum daw- Shr 19:6-9, Yhn 3:29, Yak 5:7, Mat 5:48, Kol 1:28-30, 3:10-11

I. Greek ga si hta kunghpan ai lam ngu ai ga si a lächyum gaw “jähtum de du wa ai lam” re.

- A. Hkrang nsam gälai ai gaw anhtē a rudi hte seng ai asak hta kăta daw nsoi nsa gälai shai ai lam rai nga ai. Kunghpan ai lam gaw anhtē hpe gälai shai ya ai Kărai hte seng ai asak hte hpring tsup ai lam rai nga ai - Heb 6:1, Kol 4:12, Rom 12:2, 2Pet 1:3.
- B. Hkrang nsam gälai ai a hpang jähtum ninggam gaw kunghpan ai lam, asak hta hpring tsup kup ai lam rai nga ai- kăji 4.
- C. Kunghpan ai kamsham ai wa lăngai gaw Hkumhkrang hpe chye chyap let lănu lăhku nhtawm, Hkumhkrang a myit hte Hkumhkrang hpe mädung tawn ai lam nga wu ai- 1Kor 12:16, 18-19, 21, 24.

II. Ga shăka ningnan hta lang da ai hku sha kunghpan ai lam ngu ai ga si gaw kamsham ai ni a hpring tsup gălu kăba lam, kunghpan ai lam hte shanhtē ningnan shăngai hkrum ai hta ē lu la ai Hkristu a asak hta hkum tsup wa ai lam hpe mădi mädun ai -Tit 3:5, 1Pet 1:3, 23, Mat 5:48.

- A. Anhtē gaw ti nang hkum kaw nna găloi mung myit dik myit hkut ai lam n nga ging ai sha, Hkristu a asak hta gălu kăba ai lam hte kung hpang ai lam hpe tam bram ra nga ai- Hpl 3:12, 14.
- B. Anhtē gaw byin lai sai lam ni hpe mălăp kau nna, shawng hta na arai ni hpe la dingda let, Milenila mungdan hta Hkristu hpe jähtum du kăbu găra lu lam a mătu Hkristu hpe hpring tsup dik htum kăbu găra ai hte amyet lu ai lam hpang de hkan shăchyut let kunghpan ai lam kaw du du hkra shawng de hkam ai lam, shăga woi wa hkrum ai lam nga ra nga ai- Hpl 3:12-15.
- C. Wēnyi măsă asak hta kunghpan ai lam a mătu n nga n mai gaw Kărai hte seng ai asak hta mătut mănoi gălu kăba ai lam nga na mătu rai nga ai- Ehp 4:15.
- D. Kamsham ai ni Hkristu asak hta gălu kăba ai lam hte kunghpan ai lam a jähtum htum măhtai gaw hpring hpring kung hpan sai măsă- kunghpan ai măsă măbyin de gălu kăba wa ai Hkristu a Hkumhkrang hku nna Hpung rai nga ai- kăji 13.

III. Yaku gaw shi a shăgun dat ai laika hta sun gălaw ai wa gaw manu dan ai ga nsi naisi hpe shăkut shărang let la nga ai lam a hkrang mädun sumla hpe lang da ai- 5:7.

- A. Mădu Yēsu gaw teng sha hkau na gălaw ai wa ajet, shing daw n lu hkau na gălaw ai wa rai nga ai- Mat 13:3.
- B. Anhtē gaw Mădu Kărai yu wa ai hpe shăkut shărang let la nga yang, hkau na gălaw ai wa ajet rai nga ai Mădu gaw hkauna a shawng si ai asi hte dan ai lam hku nna, anhtē asak hta kunghpan ai lam hpe myit gălu ai hte la nga ai- Shr 14:4, 14-15.
- C. Anhtē gaw “Mădu, lăwan bai yu wa rit” ngu akyu hpyi yang, Mădu Kărai gaw “Nang, Ngai bai yu wa ai na hpe la nga yang, Ngai gaw nang a kunghpan ai lam hpe la nga ai; nang a kunghpan ai lam sha Ngai bai yu wa ai lam hpe lăwan shăngun lu ai” ngu tsun na ra ai.
- D. Anhtē gaw Mădu Kărai bai yu wa ai lam hpe la nga ai lam aja awa ahkyak la ai rai yang anhtē gaw kunghpan ai kaw de du hkra asak hta gălu kăba na mătu ra nga ai lam hpe chye na hkawn hkrang ai lam gaw anhtē mătu grai nan kărūm shintau byin shăngun nga ai.

IV. Kunghpan ai lam gaw anhtē hta Hkristu hpring hpring tsup tsup hkrang pru wa ai lam rai nga ai. Dai gaw anhtē Mădu a hkrang nsam kăta de hpring hpring tsup tsup hkrang nsam galai hkrum sai lam hpe ngu măyu ai rai nga ai- Gal 4:19, 2Kor 3:18.

- A. Anhtē ningnan shăngai hkrum ai ten kaw nna Mădu Kărai gaw anhtē hta bungli gălaw nga ai, dai hku nna anhtē gaw Mădu a hkrang nsam nga lu na rai nga ai- kăji 18, Rom 8:29.
- B. Mădu Kărai gaw Mădu a hkrang nsam hpe anhtē kăta de hpring hpring bungli gălaw ya nga nna, anhtē kaw nna hpring hpring tsup tsup dan leng ai shăloi ē anhtē gaw asak hta kunghpan ai lam nga na rai nga ai- Ehp 3:16-17.

V. Smg 3 hta tam bram ai wa a kunghpan ai lam hpe mädun da nna, daw kăba 4 hta dai zawn re kunghpan ai lam gaw ra mărīn ai lam hpe kă-up mădu lu ai a gawp ē du sa wa ai lam re hpe mătut tsun da ai. Tam bram ai wa kunghpan ai a măkoi măgap da ai lam gaw num sha a ra shărawng ai lam măhtang hpring tsup lam, kă-up mădu hkrum ai lam hte bai hkrung rawt ai lam nga da sai lam rai nga ai- 4:4.

- A. Du gaw Kărai Kăsang a npu hta shinggyim măsă a ra shărawng ai hpe shingdaw ai. Mădu Kărai gaw anhtē myit mäsīn a mädāt mărā ai lam hpe tsawm htap dik htum hku nna mătšing la nga ai- kăji 1, 4.
- B. Anhtē hta mädāt mărā ai myit nga ai rai yang, anhtē a myit kraw lăwang gaw laknat myu hkum hkra bang da ai Dawi a langchyī zawn dan leng na ra ai.

1. Shawng ningnan anhtē a ra shārawng ai lam hpe zing mādu da hkrum ra ai. Dai hpang, dai gaw bai hkrung rawt ai lam hta n-gun ja wa nna, Wēnyi mājan a mātu laknak dum rai nga ai Dawi a langchyi zawn rai na ra ai- Ehp 6:10.
2. Wēnyi mājan a mātu laknak ni hpe anhtē a kā-up mādu hkrum ai, bai hkrung rawt ai ra shārawng ai lam hta zing da ai- 2Kor 10:3-5.

VI. Pawlu a māgam amu ban dung gaw Hkristu hta māsha yawng hpe kunghpan ai, hpring tsup hkra gālu kāba ai sai māsha ningnan hku nna ap ya na mātu rai nga ai- Kol 1:28-30, 3:10-11.

- A. Kolose 1:28 nga “hkum tsup ai” ngu hpaw mādun ai Greek laika gaw “hkum tsup ai”, “hpring tsup ai” (snr) “kunghpan ai” ngu mung ga gāle lu ai.
- B. Pawlu a māgam amu gaw Hkristu hpe kāga māsha ni kăta de kăran kăchyan na mātu rai nna, dai hku nna shanhtē gaw hpring hpring gālu kāba ai du hkra Hkristu hta kunghpan ai hte hkum tsup ai hte hpring tsup ai lam nga na mātu rai nga ai.

VII. Ningawt Ninghpang 37 kaw na 45 du hkra gaw Yaku a kunghpan ai lam byin yan mătasing laika rai nga ai.

- A. Ningpawt Ninghpang 27 hta mäsü kăshun la ai wa hpe mu lu ai. Daw 37 hta hkrang nsam gālai shai ai wa hpe mu lu nna, daw 45 jăhtum hta kunghpan ai māsha hpe mu lu ai.
- B. Hkrang nsam gālai shai ai a hpang jăhtum ninggam gaw kunghpan ai lam, asak a hpring tsup kup ai lam rai nga ai.
 1. Kărai Kăsang a htani htana yaw shăda ai lam gaw anhtē a hkrang nsam gālai shai ai lam hte kunghpan wa ai kaw nna sha, ngutkre hpring tsup lu ai- Nin 1:26, Kol 1:28, 2:19.
 2. Kunghpan ai lam gaw anhtē kăta de Kărai hte seng ai asak hpe lang hte lang jăhpring ya nna, anhtē hta asak a hpring tsup kup ai lam nga wa ai du hkra jăhpring hkam ai a ginlam rai nga ai- Yhn 10:10.
- C. Kunghpan ai lam gaw shang ram ai shădawn shădang kāba dam lăda wa ai ginlam rai nga ai- Shk 4:1.
 1. Asak hta kunghpan ai lam gaw Chyoi Pra ai Wēnyi a hkang da ya, shădawn mäsät gālaw ya ai lam hpe la lu ai a yawng hpawn mătai rai nga ai- Heb 12:12, 5:11.
 2. Kăga māsha ni gaw māsha lăngai a asak hta kunghpan wa ai lam hpe mu lu ai. Raitim dai wa gaw shăning law law lăman, lăni hte lăni măkoï măgap ai lădat hte hkap la lu ai Chyoi Pra ai Wēnyi a hkang ya, shădawn mäsät gālaw ya ai lam hpe măhkawng tawn da lu ai hpe chyawm shanhtē n mu lu ma ai- 2 Kor 1:8-10, Nin 47:7, 10.
- D. Anhtē hta hpring chyat taw nga ai yawng măyawng kaw nna anhtē kăman byin wa lu hkra, Kărai Kăsang gaw māsha ni, arung arai ni, mabyin mäsä ni hpe up hkang lam hpring hpring jai lang nhtawm, myit hpe kă-up mādu da ai yawng măyawng hpe yeng seng ya na rai nga ai. Shăloi she, anhtē gaw Kărai Kăsang hte hpring tsup wa lu u ga; shang ram ai shădawn shădang law htam wan a rai nga ai – Luk 1:53, Mat 5:6.
- E. Yaku a asak hkrung lam gaw anhtē hpang de byin mabyin mahkra mătang anhtē a hkrang nsam gālai shai ai lam hte kung hpang wa na u ga nga; Kărai Kăsang a up hkang hpăjang ai npu hta nga nga ai lam hpaw mādun da ai. Găning re lam ni mung ndum shămyi byin pru wa ai n rai nga ai.
 1. Kunghpan wa na mātu măra, Yaku gaw shawng ningnan shi salum-sutgan rai nga ai Yosep hpe sum mat ai lam hkam sha wu ai- Nin 37:31-35.
 2. Kunghpan sai kamsham ai lăngai gaw Kărai Kăsang a n-gaw nwai ai myit kawm htam la nna, mabyin mäsä amy myu hta shi a ra rawng nga ai lam hpe jăhpring shătsup ya lu na mātu; dai Mădu hta yawng măyawng law htam hpring tsup nga ai lam chye na ai- 43:11, 13-14, 17:1, Hpl 1:19-21, 4:11-12, mădi mādun 1Tm 6:6-8.
 3. Shi a kam hpa lam hte ban sa lam gaw yawng măyawng law htam hpring tsup ai Kărai Kăsang a n-gaw nwai ai lam hta sha mahkra rai nna, ti nang nan hta (snr) ti nang a dang di lu ai atsam hta n rai nga ai.
 4. Yaku kunghpan ai a ngang kang dik htum ai kumla gaw shi mătang kăga māsha ni hpe shăman ga tsun ya ai lam rai nga ai- Nin 47:7,10, 48:14-16, Heb 7:7.

VIII. Kunghpan ai num ningnan gaw Kărai Kăsang a ra shārawng lam hte yaw shăda lam a pandung rai nga ai- Shr 19:7-9.

- A. Gumhpawn da ai num ningnan a jin jin rai ai lam gaw dang lu ai ni a asak hta kung hpang ai ntsa mādung nga ai- kăji 7, Heb 6:1, Hpl 3:12-15, Ehp 4:13.
- B. Sagu kăsha a hkungran poi gaw Kărai Kăsang a Ga Shăka Ningnan Yaw Măsing lam hpring tsup kup ai lam mătai rai nna, dai gaw Kărai hte seng ai asak hta Mădu a tăra hte seng ai hkrang shaw la ai lam hte asak hte seng ai hkye hkrang la ai lam a mărang ē, Hkristu a Hpung ngu ai num ningnan hpe lu la na mātu rai nga ai- Nin 2:22, Rom 5:10, Shr 19:7-9, 21:2.
- C. Yawhan a kăbu găra shiga laika hta Hkristu gaw yubak hpe gun mat wa na săgu kăsha hku nna mung, num ningnan hpe hkungran la na la ningnan hku nna mung hpaw mādun da ai- 3:29.
- D. Hkristu a pandung gaw yubak hpe yen seng kau na mātu n rai, num ningnan hpe la lu na mātu rai nga ai.

1. Shinran laika hta Hkristu gaw sāgu kasha hte yu sa wa na la ningnan re hpe mu lu ai, dai mājaw la ningnan hku nna Mādu gaw hkungran poi nga ra na re- 19:7-9.
 2. Sāgu kasha a hkungran poi gaw ninggawn tāwa hte seng ai hkungran poi rai na ra ai. Dai gaw hkrang shaw ai wa hte hkrang shaw hkrum ai ni a hkungran poi rai na ra ai.
 3. Hkristu gaw la ningnan hku yu wa na rai nna, anhtē gaw num ningnan hku nna hkawm sa nga ga ai.
- E. Grai nan ahkyak ai lam gaw num ningnan a jin jin rai ai lam re- kaji 7.
1. Shingran 19:8 hte 9 hku nga yang, Hkristu a num ningnan rai nga ai mādu jan gaw Milenila ladaw lāman, dang lu ai kamsham ai ni hte sha mähkri shawn da ai.
 2. Num ningnan jin jin rai sai lam gaw dang lu ai ni asak hta hkunghpan ai lam a ntsa hta mādung nna, shanhtē gaw dinghkrai lāngai hkrai hku n rai, gumhpawn da ai num ningnan rai nga ai.
 3. Shingran 19:6 hta law la ai unawng uwa a nsen gaw “Haleluya: Chyahtum Chyalai N-gun Rawng Ai Mādu anhtē a Kārai Kāsang gaw, a up nga ai” ngu jāhtau ai lam nga ai.
 - a. Kārai Kāsang a ning ngai ai lam rai nga ai mungdan gaw sāgu kasha hkungran poi hte mātut mähkai nga ai.
 - b. Hkungran poi gaw Mādu Kārai a ning ngai ai lam rai nga ai mungdan hpe la wa na ra ai, hpa mājaw nga yang hkungran poi de, shaga la hkrum ai mānam ni yawng gaw la ningnan a gumhpawn da ai num ningnan hte ginrun hkawhkam byin wa na mājaw re. Mādu a ginrun hkawhkam ni yawng gaw Mādu a gumhpawn da ai num ningnan rai na ra ai.
 - c. Dang lu ai ni a mātu *Milenila mungdan* -shāning hkying mi ladaw gaw hkungran lu sha poi rai na ra ai.
 - d. Hkungran lu sha poi de shaw shāga hkrum ai yawng mung hkawhkam ni hku nna shāning hkying mi ning ngai ai lam hta shang lawm lu na ma ai.
 - e. Dang lu ai ni a mātu mungdan hta Hkristu hte arau ning ngai ai lam gaw hkungran lusa poi rai na ra ai- kaji 7.